

PROCEDURY ZAPEWNIENIA UCZNIOM BEZPIECZEŃSTWA OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ im. JANUSZA KORCZAKA W ŁUBIANCE

PODCZAS ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

Uczniowie

1. Wszystkie zbędne do zajęć rzeczy pozostawiają w miejscach do tego wyznaczonych w budynku szkoły (wieszaki, szafki).
2. Po wejściu do sali zajmują miejsca w ławkach i przygotowują się do lekcji.
3. Plecaki wieszają na haczykach przy ławkach lub kładą na podłodze w sposób niezagrażający przechodzącym.
4. Samowolnie nie opuszczają swojego miejsca.
5. Nie stwarzają zagrożenia poprzez niewłaściwe używanie sprzętów i przyborów.
6. Wszelkie sytuacje mające wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo niezwłocznie zgłaszają nauczycielowi.
7. Po dzwonku na przerwę bez pozwolenia nauczyciela nie opuszczają klasy, a wyjście na korytarz odbywa się z zachowaniem spokoju.
8. Stosują się do regulaminów obowiązujących w klasach/pracowniach.

Nauczyciele

1. Pod żadnym pozorem nie opuszczają miejsca prowadzenia zajęć.
2. Na początku każdej lekcji sprawdzają listę obecności uczniów i odnotowują spóźnienia.
3. W razie konieczności zezwalają uczniowi na wyjście do toalety, a gdy uznają to za właściwe dla jego bezpieczeństwa, w towarzystwie innego kolegi z klasy (szczególnie w klasach I-III).
4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, dotyczących zdarzeń związanych ze zdrowiem lub bezpieczeństwem, zezwalają uczniowi na opuszczenie sali i udanie się do sekretariatu w celu poinformowania o tym zdarzeniu.
5. Zwracają uwagę na sprawność urządzeń i wyposażenia, a wszelkie nieprawidłowości możliwie najszybciej zgłaszają pracownikom obsługi lub w sekretariacie szkoły.

W MIEJSCACH ODBYWANIA LEKCJI I NA LEKCJACH WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

Nauczyciele

1. Pełną dyżury podczas przerw międzylekcyjnych zgodnie z *Regulaminem dyżurów*.
2. Przed każdą swoją lekcją kontrolują miejsce wyznaczone do przebrania się uczniów w stroje sportowe (toalety, klasa, szatnia).
3. Są wyłącznymi dysponentami kluczy do szatni. Nie udostępniają ich uczniom.
4. Przed każdą lekcją sprawdzają obecność uczniów i odnotowują ją w dzienniku elektronicznym.
5. Pod żadnym pozorem nie opuszczają miejsca prowadzenia zajęć z klasą od początku do ich zakończenia.

6. Tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach, dotyczących zdarzeń związanych ze zdrowiem lub bezpieczeństwem, zezwalają uczniowi na opuszczenie miejsca zajęć w celu poinformowania o tym zdarzeniu wskazanej przez siebie osoby.
7. W razie konieczności zezwalają uczniowi na wyjście do toalety.

Uczniowie

1. Przestrzegają regulaminu sali gimnastycznej, boisk sportowych i szatni.
2. Posiadają obowiązujący w szkole strój sportowy i obuwie.
3. Na salę gimnastyczną, do szatni wchodzi tylko za zgodą nauczycieli prowadzących zajęcia.
4. Przed lekcją usuwają biżuterię i ozdoby, zegarek itp., które mogą stanowić niebezpieczeństwo uszkodzenia ciała ćwiczącego lub współćwiczących. Długie włosy zwiążują.
5. Ćwiczenia wykonują zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz z poleceniami wydanymi przez nauczyciela.
6. Wydanego sprzętu sportowego używają tylko na polecenie nauczyciela i zgodnie z jego przeznaczeniem.
7. Samowolnie nie opuszczają miejsca prowadzenia lekcji.
8. Niedyspozycje własne przed, jak i w trakcie lekcji oraz wszelkie uszkodzenia sprzętu i urządzeń sportowych niezwłocznie zgłaszają nauczycielowi prowadzącemu zajęcia.
9. W przypadku doraźnego zwolnienia z czynnego uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego zajmują wyznaczone miejsce w sali, zachowują spokój i uczestniczą w lekcji poprzez obserwację i słuchanie nauczyciela.
10. W przypadku zwolnienia długoterminowego decyzją dyrektora szkoły pozostają w szkole pod opieką nauczycieli świetlicy lub, jeśli są to pierwsze albo ostatnie zajęcia w planie klasy, w domu - na pisemny wniosek rodzica.

PODCZAS DOWOZU I POWROTU Z BASENU ORAZ ZAJĘĆ NA BASENIE

Dowóz i powrót z basenu – obowiązki nauczycieli

1. Opiekę nad uczniami podczas dowozu i powrotu z pływalni sprawują nauczyciele organizujący w/w wyjazd..
2. Nauczyciele dowożą uczniów na pływalnię:
  - a) sprawdzają obecność przed wejściem do autobusu,
  - b) sprawują nad uczniami opiekę w autobusie,
  - c) przekazują informację o frekwencji nauczycielowi/ instruktorowi prowadzącemu lekcję pływania (jeśli to nie on dowozi uczniów).
3. Nauczyciele przywożący uczniów z pływalni do szkoły:
  - a) sprawdzają obecność uczniów przed odjazdem z pływalni,
  - b) sprawują nad uczniami opiekę w autobusie i po przyjeździe do szkoły do dzwonka kończącego lekcję lub do czasu przybycia rodziców odbierających ucznia ze szkoły,
  - c) odnotowują w dzienniku zajęć nieobecności uczniów.

Dowóz i powrót z basenu – obowiązki uczniów

1. Uczniowie zobowiązani są do posiadania okrycia wierzchniego i nakrycia głowy stosownego do panujących warunków atmosferycznych.
2. Oczekują na przejazd w grupie, w ustalonym przez nauczyciela miejscu.
3. Przechodzą do autobusu/ busa, wsiadają i wysiadają wyłącznie na sygnał nauczyciela.
4. W autobusie przestrzegają zasad bezpieczeństwa, a w szczególności:
  - a) nie spożywają posiłków i napojów,

- b) użytkują siedziska zgodnie z ich przeznaczeniem,
- c) nie wstają i nie chodzą między siedzeniami,
- d) nie hałasują.

Uczniowie, którzy z różnych przyczyn nie biorą udziału w nauce pływania

1. Uczniów nieprzygotowanych do lekcji pływania (bez stroju i innych wymaganych akcesoriów), bez pisemnego zwolnienia rodzica nauczyciel dowożący nie zabiera na basen, a kieruje do sekretariatu szkoły.

Prowadzenie nauki pływania

1. Nauczyciel prowadzący lekcję pływania z grupą przed pierwszymi zajęciami na basenie w danym roku szkolnym zapoznaje uczniów z **Regulaminem basenu** i zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w trakcie transportu; odnotowuje to w temacie lekcji wychowania fizycznego.
2. Nauczyciel prowadzący lekcję pływania z daną grupą przebywa na płycie basenowej przez cały czas trwania zajęć.
3. Uczniowie bezwzględnie stosują się do **Regulaminu basenu**, a w szczególności nie stwarzają sytuacji zagrażających bezpieczeństwu swojemu i innych.
4. Uczniowie bezwzględnie stosują się do poleceń nauczycieli i ratowników.
5. Uczniowie informują nauczyciela o zamiarze wyjścia do/ i powrotu z toalety podczas trwania nauki pływania.

W PRZYPADKU DORAŻNEGO ZWOLNIENIA UCZNIA Z LEKCJI PRZEZ RODZICA W TRAKCIE TRWANIA ZAJĘĆ

1. Rodzic z uzasadnionej przyczyny może zwolnić dziecko:
  - 1) osobiście u wychowawcy lub innego nauczyciela, z którym dziecko ma lekcję w czasie zwolnienia,
  - 2) pisemnie; uczeń oddaje pisemne zwolnienie wychowawcy klasy lub nauczycielowi, z którym ma lekcję poprzedzającą czas zwolnienia,
  - 3) pisemnie poprzez wpis w dzienniku elektronicznym w module Wiadomości; informację przesyła do nauczyciela, z którym dziecko ma lekcję w czasie zwolnienia.
2. W uzasadnionych przypadkach rodzic ma możliwość zwolnienia dziecka drogą telefoniczną.
3. W przypadku osobistego zwolnienia nauczyciel przyjmujący informację odnotowuje w dzienniku elektronicznym w module Uwagi, kto i kiedy zwolnił ucznia.
4. Pisemne zwolnienia znajdują się w teczce wychowawcy klasy (uczący nauczyciele przekazują je wychowawcom).
5. Jeżeli istnieje podejrzenie sfałszowania pisemnego zwolnienia, nauczyciel niezwłocznie kontaktuje się z rodzicem w celu wyjaśnienia.
6. Wychowawca lub nauczyciel zapisuje zwolnionemu uczniowi nieobecność usprawiedliwioną.
7. Za bezpieczeństwo zwolnionego ucznia odpowiada rodzic.

PODCZAS PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH DLA UCZNIÓW KLAS I - III

1. Uczniowie klas I-III przerwy międzylekcyjne spędzają pod opieką wychowawcy/nauczyciela.
2. Wychowawca/nauczyciel reguluje przerwy międzylekcyjne wg potrzeb uczniów, niezależnie od dzwoneków je wyznaczających.
3. O miejscu i czasie trwania przerw międzylekcyjnych decyduje wychowawca/nauczyciel.

4. Konieczność skorzystania z toalety podczas przerwy międzylekcyjnej uczeń zgłasza wychowawcy/nauczycielowi, który zezwala na oddalenie się spod opieki zawsze w towarzystwie innego kolegi z klasy.
5. W przypadku zagrożenia bezpieczeństwa ucznia z klasy przebywającej na przerwie międzylekcyjnej pod opieką wychowawcy/nauczyciela, powiadamia on sekretariat szkoły o potrzebie udzielenia pomocy.
6. Wychowawca/nauczyciel kończący lekcje z klasą odprowadza do świetlicy szkolnej uczniów do niej zapisanych.

PODCZAS PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH DLA UCZNIÓW KLAS IV – VIII

Obowiązki nauczycieli dyżurnych

1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom podczas przerw międzylekcyjnych wyznaczonych dzwonekami regulują dokumenty szkolne:
  - a) Regulamin dyżurów nauczycieli,
  - b) Procedury reagowania w przypadku postępowania w sytuacjach kryzysowych
2. Nauczyciel dyżurny obowiązkowo i natychmiast zgłasza dyrektorowi szkoły zauważone zagrożenie, którego nie jest w stanie sam usunąć.
3. W przypadku trudności w wyegzekwowaniu od uczniów wydanych im poleceń dotyczących bezpieczeństwa nauczyciel dyżurny powiadamia o tym fakcie wychowawcę ucznia, a jeśli istnieje taka konieczność, także pedagoga bądź dyrektora szkoły oraz odnotowuje ten fakt w zeszytach uwag klasy, do której uczeń uczęszcza.

Obowiązki uczniów

1. Wypełniają polecenia nauczyciela dyżurnego i innych pracowników szkoły, reagują na dostrzeżone przejawy zła, bezzwłocznie zgłaszają pracownikom szkoły zauważone nieprawidłowości.
2. Przychodzą do szkoły podczas przerwy poprzedzającej swoją pierwszą lekcję (nie dot. uczniów zapisanych do świetlicy). W przypadku wcześniejszego przyścia do szkoły udają się do świetlicy.
3. Nie wychodzą poza teren szkoły.
4. Dbają o bezpieczeństwo własne i kolegów: nie organizują i nie biorą udziału w zabawach zagrażających bezpieczeństwu, nie hałasują, nie wszczynają bójek.
5. Za zgodą nauczyciela dyżurującego przebywają w budynku szkoły lub w miejscu przez niego wskazanym.
6. Po schodach przemieszczają się zgodnie z ruchem prawostronnym.
7. Z toalet korzystają w sposób kulturalny, nie przebywają w nich bez potrzeby, nie niszczą sprzętów.
8. Na korytarzu nie siadają na parapetach. Nie otwierają okien i nie wychylają się przez nie.
9. Plecaki pozostawiają w miejscach nieblokujących przejścia korytarzem.
10. Na boisko szkolne wychodzą tylko w stroju odpowiednim do pogody.
11. Przestrzegają regulaminu korzystania z boiska szkolnego oraz placu zabaw.

PO SKOŃCZONYCH LEKCJACH

1. Uczniowie, którzy nie ukończyli 7-go roku życia, nie mogą samodzielnie wracać do domu z

wyjątkiem dzieci korzystających z dowozu autobusem szkolnym, których obowiązuje Regulamin dowozu zgodnie z zarządzeniem nr 20/2019 Wójta Gminy Łubianka z dnia 6 marca 2019 w sprawie wprowadzenia Regulaminu dowozu uczniów do szkół prowadzonych przez Gminę Łubianka.

1. Uczniowie powyżej 7-go roku życia mogą samodzielnie wracać do domu, pamiętając o zasadach bezpieczeństwa.
2. Rodzice uczniów klas I – III na początku roku szkolnego informują pisemnie wychowawcę klasy czy dziecko będzie samodzielnie wracało do domu, czy będzie odbierane przez rodzica lub innego, wskazanego przez niego opiekuna poprzez podanie jego danych osobowych.
3. Uczniowie nieodebrani przez rodziców/innych wskazanych opiekunów są odprowadzani po lekcjach przez wychowawcę klasy do świetlicy szkolnej.
4. Jeśli rodzic/inny wskazany opiekun nie może odebrać ucznia, rodzic jest zobowiązany skontaktować się z wychowawcą i wskazać inną osobę odbierającą w tym dniu dziecko.
5. Uczniowie, którzy skończyli lekcje, a nie są zapisani do świetlicy, nie przebywają na terenie szkoły.
6. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za osoby przebywające poza godzinami pracy placówki na terenie przyległym do szkoły oraz boisku sportowym.

PODCZAS ZAJĘĆ TERENOWYCH W GRANICACH ŁUBIANKI

1. Podczas zajęć dydaktycznych obowiązkowych i dodatkowych odbywających się poza terenem szkoły ucznia obowiązują zasady zachowania określone w statucie szkoły i regulaminie oceniania zachowania.
2. Uczniowie pozostają pod opieką nauczyciela podczas przejścia lub dojazdu do punktu docelowego, w trakcie trwania zajęć oraz w drodze powrotnej do szkoły.
3. Wyjście na zajęcia poza budynkiem szkolnym nauczyciel zgłasza dyrektorowi szkoły i dokumentuje wpisem w zeszycie wyjść znajdującym się w sekretariacie szkoły.
4. Nauczyciel zabiera ze sobą apteczkę pierwszej pomocy.
5. W przypadku uczniów klas I – III pierwsza i ostatnia para jest zaopatrzona w kamizelki odblaskowe.
6. Zabrania się wychodzenia na zajęcia terenowe podczas złych warunków pogodowych – silnego wiatru, burzy, gołoledzi, itp. temperatury powietrza poniżej 10 stopni C.
7. Sposób poruszania się grupy w miejscach bez chodnika określają odrębne przepisy o ruchu drogowym.

Obowiązki nauczyciela:

- 1) Nauczyciel planujący zajęcia w terenie zobowiązany jest co najmniej jeden dzień wcześniej poinformować uczniów o ich tematyce, czasie trwania, określić rodzaj ubioru (jeżeli specyfika zajęć tego wymaga), wskazać pomoce i przybory, które należy zabrać.
- 2) Przed wyjściem ze szkoły nauczyciel przedstawia uczniom reguły zachowania oraz obowiązujące zasady bezpieczeństwa (zgodnie ze specyfiką zajęć) i odnotowuje obecność uczniów w dzienniku zajęć.
- 3) Nauczyciel czuwa nad bezpieczeństwem uczniów podczas przejścia lub dojazdu do punktu docelowego, w trakcie trwania zajęć oraz w drodze powrotnej do szkoły.
- 4) W sytuacjach kryzysowych (nagle zachorowanie ucznia, złe samopoczucie, wypadek) nauczyciel udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby wzywa pogotowie lub inne służby ratunkowe, a o zaistniałym fakcie informuje telefonicznie dyrekcję szkoły i rodziców ucznia.

Uczeń jest zobowiązany:

- 1) Odnotować w zeszytce przedmiotowej lub zeszytce korespondencji informacje dotyczące zajęć terenowych otrzymane od nauczyciela i poinformować o nich rodziców/opiekunów.
- 2) Przygotować się do zajęć terenowych zgodnie z informacją otrzymaną od nauczyciela, a w szczególności zadbać o właściwy ubiór.
- 3) Podczas przejścia do punktu docelowego, w trakcie trwania zajęć oraz w drodze powrotnej do szkoły przestrzegać zasad bezpieczeństwa oraz reguł określonych przez nauczyciela, a w szczególności:
  - a) nie oddalać się od grupy,
  - b) zachowywać szczególną uwagę przy przechodzeniu przez ulicę,
  - c) zachowywać się kulturalnie,
  - d) stosować się do wszelkich poleceń nauczyciela,
  - e) natychmiast informować nauczyciela o złym samopoczuciu lub nagłym zdarzeniu, dotyczącym jego samego lub innych uczestników zajęć.

PODCZAS WYJŚĆ I WYJAZDÓW NA ZAWODY SPORTOWE

1. W zawodach mogą uczestniczyć wyłącznie uczniowie posiadający pisemną zgodę rodzica /prawnego opiekuna na udział – *załącznik nr 1*.
2. Na początku roku szkolnego nauczyciel wychowania fizycznego danej klasy/grupy informuje o zasadach bezpieczeństwa i sposobach zachowania się w razie nieszczęśliwego wypadku w drodze i na zawodach. Odnotowuje to w temacie lekcji.
3. Nauczyciel - opiekun przed zawodami składa w dyrekcji szkoły kartę udziału zgodną z regulaminem danych zawodów, listę uczniów biorących udział oraz zgody ich rodziców/prawnych opiekunów.
4. Opiekę nad uczniami biorącymi udział w zawodach sprawuje nauczyciel - opiekun grupy. Opieka ta ma charakter ciągły.
5. Na zawodach organizowanych poza terenem szkoły w obrębie tej samej miejscowości, bez korzystania ze środków lokomocji, opiekę sprawuje co najmniej jedna osoba nad grupą 30 uczniów. Liczbę opiekunów można zwiększyć do 2 osób, uwzględniając potrzeby i rodzaj dyscypliny.
6. Na zawodach organizowanych poza terenem szkoły przy korzystaniu ze środków lokomocji opiekę sprawuje:
  - a) w autobusie, w obrębie gminy Łubianka - jedna osoba nad grupą do 30 uczniów,
  - b) w autobusie podczas przewozu do innego miasta - jedna osoba nad grupą do 15 uczniów,
  - c) w pociągu - jedna osoba nad grupą do 10 uczniów.
7. Podczas przejazdu autokarem i pociągiem obowiązują „*Procedury zapewnienia uczniom bezpieczeństwa podczas przejazdu środkami lokomocji*”.
8. W przypadku, gdy podczas przemieszczania się uczniów lub podczas zawodów ma miejsce wypadek, nauczyciel - opiekun podejmuje działania w celu udzielenia pomocy poszkodowanym i zapewnienia bezpieczeństwa nieposzkodowanym uczniom.
9. Uczniowie są zobowiązani do:
  - a) bezwzględnego stosowania się do poleceń nauczycieli - opiekunów,
  - b) bezwzględnego przestrzegania regulaminu zawodów i obiektów sportowych, na których się znajdują,
  - c) nieoddalania się od grupy bez wyraźnego zezwolenia nauczyciela - opiekuna,
  - d) przestrzegania przepisów ruchu drogowego i zachowania ostrożności na drogach,

- organizować tylko na terenie parkingów.
13. W przypadku konieczności awaryjnego postoju autokaru i opuszczenia go przez uczniów, opiekunowie zabezpieczają wyjście wyłącznie na prawe pobocze i sprawują szczególną pieczę nad grupą.
  14. W czasie postoju należy zabronić wchodzenia na jezdnię i jej przekraczania.
  15. Po każdej przerwie przed wyruszeniem w dalszą trasę należy sprawdzić obecność uczestników.

Przejazdy pociągami

1. Liczebność przewożonej grupy wynosi – 1 opiekun na 10 uczniów (nie licząc kierownika wycieczki z ramienia szkoły).
2. Kierownik wycieczki na 2 dni przed wyjazdem zbiera i kontroluje ważność legitymacji szkolnych uczestników.
3. Bilety na przejazd wraz z zaświadczeniem o przejeździe grupowym oraz legitymacje szkolne uczestników posiada kierownik wycieczki.
4. Opiekun musi przebywać ze swoją grupą w wagonie. Nie wolno rozdzielać grupy na dwa lub więcej wagonów. W tym celu wskazane jest dokonywanie wcześniejszej rezerwacji miejsc lub przedziałów.
5. Zasady rozmieszczania uczniów i bagażu - jak w przypadku przejazdu autokarem.
6. Kierownik wycieczki posiada apteczkę pierwszej pomocy.
7. Zabrania się uczniom opuszczania wagonu i wychylania się przez okna.
8. W czasie postoju pociągu uczniowie znajdują się na swoich miejscach siedzących.
9. Podczas opuszczania wagonu pierwszy wysiada kierownik wycieczki, a ostatni jeden z opiekunów.

PODCZAS WYCIECZEK ROWEROWYCH

1. Zasady bezpieczeństwa, organizacji grupy i pokonywania trasy podczas wycieczek rowerowych.
  - 1) Wszyscy uczniowie biorący udział w wycieczce muszą posiadać kartę rowerową.
  - 2) Wymagana jest pisemna zgoda rodziców/opiekunów prawnych na udział w wycieczce rowerowej.
  - 3) Wymagany jest rzetelny przegląd rowerów przed wycieczką (najlepiej wcześniej) pod względem sprawności technicznej i obowiązkowego wyposażenia roweru. Rower musi być wyposażony w:
    - przynajmniej jeden sprawny hamulec,
    - sygnał dźwiękowy,
    - lampę przednią - światło barwy białej,
    - lampę tylną - światło barwy czerwonej,
    - odbłask z tyłu roweru w kolorze czerwonym w kształcie innym niż trójkąt.
  - 4) Liczebność grupy zgodnie z prawem o ruchu drogowym w kolumnie nie może przekraczać 15 rowerów jednośladowych - kierownik wycieczki/prowadzący wycieczkę, opiekun na grupę maksymalnie 13 uczniów.

- 5) Prowadzący wycieczkę/kierownik wycieczki powinien jechać na początku, za nim najslabsi uczestnicy w grupie, następnie pozostali uczniowie, opiekun zajmuje miejsce na końcu grupy.
- 6) W przypadku kilku grup odstępy między nimi powinny wynosić co najmniej 200 metrów.
- 7) W przypadku kilku grup nauczyciele rozdzielają kolejne kolumny rowerów.
- 8) Odstępy pomiędzy jadącymi nie mogą przekraczać 5 m.
- 9) Uczestnicy wycieczki muszą jechać jeden za drugim (nie wolno jechać obok siebie), jak najbliżej prawej krawędzi jezdni, zgodnie z przepisami ruchu drogowego.
- 10) Każdą zmianę kierunku jazdy uczestnik powinien sygnalizować ruchem ręki.

2. Zalecenia dodatkowe obowiązujące podczas wycieczki szkolnej.

- 1) Prędkość poruszających się rowerów powinna być dostosowana do warunków terenowych, wieku, płci i umiejętności uczestników wycieczki (zalecana prędkość to 15-18 km/h).
- 2) Tempo jazdy powinno być dostosowane do możliwości najslabszego uczestnika.
- 3) Uczestnik powinien bezzwłocznie informować kierownika o słabym lub złym samopoczuciu, zmęczeniu itp.
- 4) Opiekun wycieczki winien posiadać apteczkę pierwszej pomocy oraz narzędzia do ewentualnej naprawy rowerów, także zapasowe dętki i wentyle oraz pompkę.
- 5) Uczestnicy powinni posiadać ubiór odpowiedni do jazdy, dostosowany do warunków pogodowych z możliwością jego zmiany.
- 6) W trakcie jazdy, uczestnicy muszą posiadać kask ochronny oraz kamizelkę odblaskową.
- 7) Pierwszy, środkowy i ostatni rower w kolumnie powinien być wyposażony dodatkowo w tzw. ramię bezpieczeństwa ze światłem odblaskowym na końcu, przymocowane z boku tylnego bagażnika (z lewej strony).
- 8) Zaleca się ustalenie sposobu porozumiewania się w czasie jazdy (np.: stop, uwaga, postój itp.).
- 9) Zaleca się ustalenie wcześniej miejsc postojów.
- 10) Postoje należy organizować na parkingach, łąkach lub polanach.
- 11) Przy stromych podjazdach grupa powinna prowadzić rowery.
- 12) Unikać jazdy rowerem podczas deszczu, burzy i w nocy.

3. Zabrania się:

- 1) Wyprzedzania kierownika oraz innych uczestników wycieczki; każdy uczestnik ma wyznaczone stałe miejsce w kolumnie.
- 2) Jazdy za ostatnim opiekunem i za grupą.
- 3) Jazdy bez trzymania kierownicy.
- 4) Zdejmowania nóg z pedałów.
- 5) Czepiania się innych pojazdów lub uczestników wycieczki.
- 6) Rozpędzania rowerów przy zjazdach.

PROCEDURY SPECJALNE (KRYZYSOWE)

Spis procedur dotyczących:

PS 1	ZAGROŻENIA ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM
PS 2	ALARMU BOMBOWEGO
PS 3	ZAGROŻENIA CHEMICZNEGO/ BIOLOGICZNEGO
PS 4	PRZEBYWANIA OSOBY OBCEJ BĄDŹ AGRESYWNEJ NA TERENIE SZKOŁY
PS 5	STWIERDZENIA POSIADANIA BRONI/NARZĘDZIA OSTREGO PRZEZ UCZNIĄ/ INNĄ OSOBĘ NA TERENIE SZKOŁY
PS 6	NIERACJONALNEGO ZACHOWANIA DZIECKA/ OSOBY DOROSŁEJ
PS 7	AGRESJI I PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ
PS 8	CYBERPRZEMOCY
PS 9	WYSTĄPIENIA ZACHOWAŃ AUTOAGRESYWNYCH
PS 10	PALENIA PAPIEROSÓW PRZEZ UCZNIÓW
PS 11	ROZPOZNANIA STANU ODURZENIA UCZNIĄ ALKOHOLEM LUB INNYMI ŚRODKAMI PSYCHOAKTYWNYMI
PS 12	ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ NARKOTYK
PS 13	PODEJRZENIA POSIADANIA PRZEZ UCZNIĄ NARKOTYKU
PS 14	POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ- SPRAWCY CZYNU KARALNEGO
PS 15	KRADZIEŻY/ZNISZCZENIA MIENIA
PS 16	ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH NA TERENIE SZKOŁY I PODCZAS WYJAZDÓW
PS 17	POSTĘPOWANIA WOBEC UCZENNICY W CIĄŻY
PS 18	NAGŁEJ NIEOBECNOŚCI UCZNIĄ NA TRWAJĄCYCH NADAL ZAJĘCIACH
PS 19	WAGAROWANIA
PS 20	ŚMIERCI/ SAMOBÓJSTWA
PS 21	NIEOBECNOŚCI RODZICÓW Z POWODU EMIGRACJI
PS 22	FAŁSZERSTWA
PS 23	WYPADKÓW OSÓB POZOSTAJĄCYCH POD OPIEKĄ SZKOŁY
PS 24	MASOWYCH ZACHOROWAŃ
PS 25	WYPADKU ZBIOROWEGO
PS 26	KŁĘSK ŻYWIOŁOWYCH

Celem procedur specjalnych jest zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły poprzez:

- wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo osób przebywających na terenie szkoły,
- usystematyzowanie zasad postępowania w sytuacjach kryzysowych,
- zapewnienie sprawnej organizacji działań oraz przepływu informacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie szkoły

Procedury specjalne dotyczą:

- kadry zarządzającej,
- nauczycieli,
- rodziców/prawnych opiekunów uczniów,
- uczniów,
- pracowników administracyjno-obsługowych.

Podstawa prawna procedur specjalnych

1. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2010 r. nr 33, poz.178)
2. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości (Dz.U. z 2007 r. nr 70, poz. 473)
3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 r. nr 179, poz.1485)
4. Ustawa o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r., nr 254 poz. 2572).
5. Ustawa Prawo oświatowe z 14 lutego 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 59)
6. Rozporządzenie MENiS z dn. 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami)
7. Rozporządzenie MEN z dn. 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. nr 228, poz. 1591)
8. Statut Szkoły Podstawowej im. Janusza Korczaka w Łubiance

PS 1 PROCEDURA NA WYPADEK ZAGROŻENIA ATAKIEM TERRORYSTYCZNYM

1. Każdy, kto zauważy lub pozyska informację o zagrożeniu atakiem terrorystycznym (wtargnięcie na teren szkoły napastników z bronią palną, nożami, ładunkami wybuchowymi lub innymi niebezpiecznymi narzędziami) powinien natychmiast powiadomić Dyrektora Szkoły i policję.

2. W przypadku uzyskania informacji o wtargnięciu napastników na teren szkoły nauczyciel przebywający z klasą w sali lekcyjnej powinien:

zebrać wszystkich uczniów w rogu sali po prawej lub lewej stronie drzwi,
„zbudować” z ławek i krzeseł barykadę chroniącą uczniów,
nie ulegać panice, uspokajać uczniów,
próbować wezwać pomoc (np. wysyłając sms)

3. W przypadku wtargnięcia napastników do budynku podczas przerwy należy:

w pełni podporządkować się wezwaniom napastników,
nie prowokować napastników do użycia siły lub broni,
nie wykonywać gwałtownych ruchów, o każdym zamiarze zmiany miejsca lub położenia uprzedzać napastników,
nie ulegać panice (nie krzyczeć),
w razie potrzeby i po uzyskaniu zgody napastników udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej potrzebującym,
starać się zapamiętać jak najwięcej szczegółów dotyczących wyglądu i zachowania napastników oraz przebiegu zdarzenia,
po usunięciu zagrożenia nie dotykać pozostawionych przez napastników przedmiotów.

4. Po dotarciu do szkoły odpowiednich służb (policja, straż, jednostki antyterrorystyczne) należy podporządkować się ich zaleceniom.

5. W trakcie działań policji należy pozostać na miejscu do odwołania chroniąc twarz, klatkę piersiową i brzuch.

6. Po odwołaniu niebezpieczeństwa należy natychmiast powiadomić rodziców uczniów.

7. Po odwołaniu niebezpieczeństwa należy powiadomić Kuratorium.

8. W możliwie najkrótszym czasie po zdarzeniu należy przeprowadzić w klasach oraz umożliwić pracownikom szkoły spotkania z psychologiem.

PS 2 PROCEDURA NA WYPADEK OGŁOSZENIA ALARMU BOMBOWEGO

Otrzymanie informacji o podłożeniu bomby

1. Każda osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego, obowiązana jest natychmiast powiadomić o tym Dyrektora Szkoły lub osobę zastępującą.

2. Przyjmując informację o podłożeniu bomby należy zapamiętać lub zapisać jak najwięcej szczegółów lub w miarę możliwości nagrać rozmowę.

3. Odbierający telefon powinien tak prowadzić rozmowę, aby stworzyć możliwość zidentyfikowania, (choć w przybliżeniu) sprawcy zamachu, zadając w miarę możliwości następujące pytania:

Kiedy bomba wybuchnie?

Gdzie jest w tej chwili?

Jakiego rodzaju jest to bomba?

Jak ona wygląda?

W którym konkretnie miejscu jest ona umieszczona?

Dlaczego podłożył Pan(i) bombę?

Skąd Pan(i) telefonuje?

Gdzie Pan(i) w tej chwili się znajduje?

Czy mogę w czymś Panu(i) pomóc?

Czy chce się Pan(i) z kimś skontaktować?

Czy Pan(i) jest konstruktorem bomby?

Proszę podać swoje nazwisko i imię?

Inne pytania uzależnione są od konkretnej sytuacji. Podczas rozmowy należy zwrócić uwagę na odgłosy w tle (ulica, maszyny, klawiatura, komunikaty, muzyka), płeć osoby dzwoniącej, akcent, słownictwo, ewentualna wada wymowy, wiek, itp. Wskazane jest skorzystanie z poniższego formularza:

Formularz rozmowy ze zgłaszającym podłożenie urządzenia wybuchowego

TRZYMAJ TĘ KARTKĘ POD TELEFONEM. POSTARAJ SIĘ NAGRAĆ ROZMOWĘ

PYTANIA

Kiedy bomba eksploduje?

Gdzie jest teraz bomba?

Jak wygląda bomba?

Jakiego typu jest ta bomba?

Co spowoduje eksplozję?

Czy podłożyłeś bombę?

Dlaczego?

Gdzie mieszkasz?

Jak się nazywasz?

DOKŁADNE SŁOWA WYPOWIEDZI.....
.....

PŁEĆ DZWONIĄCEGO..... WIEK.....

NUMER TELEFONU DZWONIĄCEGO..... GODZINA.....

DŁUGOŚĆ ROZMOWY..... DATA.....

GŁOS DZWONIĄCEGO

- spokojny

- podekscytowany

- powolny

- szybki

- cichy

- głośny

- śmiech

- płacz

- normalny

- szczególny

- nosowy

- sepleni

- chrapliwy

- głęboki

- przerywany

- przełyka ślinę

- głęboko oddychał

- załamujący się

- podszywa się

- akcent

- niewyraźny
- wystraszony

- brzmi znajomo
- inne

JEŻELI GŁOS BRZMI ZNAJOMO, KOGO PRZYPOMINA.....

ODGŁOSY W TLE:

- uliczne	- maszyny fabryczne
- sztucze	- zwierzęta
- głosy	- dobre połączenie
- megafon	- zakłócenia na linii
- muzyka	- połączenie lokalne
- odgłosy domowe	- połączenie zamiejscowe
- silniki	- budka telefoniczna
- odgłosy biurowe	- inne.....

JĘZYK WYPOWIEDZI:

- wykształcony	- niezrozumiały
- wulgarny	- nagrany
- nieracjonalny	- ostrzeżenie było odczytane
- obco brzmiący	

UWAGI.....

ZGŁOSZONO DO.....DATA.....

NAZWISKO.....STANOWISKO.....

NUMER TELEFONU POD, KTÓRY ZGŁOSZONO .....

4. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o powiadomieniu policji, straży pożarnej i pogotowia ratunkowego.

Powiadamiając policję, należy podać:

treść rozmowy przeprowadzonej ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku wybuchowego w obiekcie- należy dokładnie zapisać tekst groźby.

swoje nazwisko, nazwę i adres szkoły oraz numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa.

Nie odkładać słuchawki do czasu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

5. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o ogłoszeniu ewakuacji oraz odcięciu dopływu prądu i gazu.

6. Ewakuacja odbywa się zgodnie z obowiązującą w placówce instrukcją.

7. Po przybyciu właściwych służb, należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

8. Po przeszukaniu budynku i uzyskaniu zapewnienia ze strony odpowiednich służb, że budynek jest bezpieczny, można wrócić do zajęć lekcyjnych.

9. Po zakończeniu działań na terenie szkoły należy niezwłocznie powiadomić rodziców uczniów.

Wykrycie/znalezienie bomby lub podejrzanego przedmiotu

1. Każda osoba, która zauważyła podejrzenie wyglądający przedmiot (torbę, walizkę) obowiązana jest niezwłocznie powiadomić o tym Dyrektora Szkoły lub osobę odpowiedzialną za bezpieczeństwo.
2. Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o poinformowaniu policji, straży pożarnej i pogotowia ratunkowego.
3. Powiadamiając odpowiednie służby należy podać miejsce i opis przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym, z zaznaczeniem czy został wskazany przez zgłaszającego podłożenie bomby, czy też wykryty przez pracowników bądź innych użytkowników obiektu.
4. Do czasu przybycia policji należy zabezpieczyć rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp uczniom i innym osobom. Nie należy używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, tel. komórkowych).
5. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji całej szkoły lub tylko zagrożonego segmentu oraz o sposobie powiadomienia (sygnał alarmowy dla całej szkoły, indywidualna informacja w przypadku ewakuacji segmentu).
6. Ewakuacja odbywa się zgodnie z obowiązującą instrukcją alarmową.
7. Po przybyciu właściwych służb, należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.
8. Po zakończeniu działań na terenie szkoły należy niezwłocznie powiadomić rodziców uczniów.

Po wybuchu bomby

1. Po przejściu fali uderzeniowej należy ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i natychmiast powiadomić straż pożarną, pogotowie i dyrektora szkoły lub osobę zastępującą.
2. W miarę możliwości należy udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej najbardziej potrzebującym.
3. Jak najszybciej po wybuchu należy przeprowadzić ewakuację zgodnie z obowiązującą instrukcją.
4. Dyrektor Szkoły lub osoba zastępująca powiadamia policję, straż pożarną, pogotowie i Kuratorium Oświaty.
5. Po przybyciu właściwych służb, należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.
6. Po zakończeniu działań na terenie szkoły należy niezwłocznie powiadomić rodziców uczniów.
7. Powrót pracowników i uczniów do budynku jest możliwy dopiero po uzyskaniu zgody od odpowiednich służb.
8. W możliwie najkrótszym czasie po zdarzeniu należy przeprowadzić w klasach oraz umożliwić pracownikom szkoły spotkania z psychologiem.

PS 3 PROCEDURA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA CHEMICZNEGO/ BIOLOGICZNEGO

1. Każda osoba, która uzyskała informację o zagrożeniu skażeniem środkami chemicznymi powinna niezwłocznie powiadomić o tym dyrektora lub osobę zastępującą.

2. Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu należy pozostawać w stałym kontakcie z lokalnym Centrum Zarządzania Kryzysowego w celu wysłuchania komunikatów ostrzegawczych, a także stosować się do poleceń nadawanych przez Obronę Cywilną.
3. Po uzyskaniu informacji o zagrożeniu zewnętrznym należy natychmiast zamknąć i uszczelnić wszystkie okna i drzwi, uszczelnić wszystkie otwory wentylacyjne, wyłączyć urządzenia wentylacyjne i klimatyzacyjne, wyłączyć urządzenia elektryczne i gazowe z otwartym ogniem.
4. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie należy opuszczać uszczelnionych pomieszczeń.
5. W miarę możliwości należy przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych na wypadek przeniknięcia gazu do wnętrza pomieszczeń- częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą podtrzymuje zdolność pochłaniania gazu toksycznego na stałym poziomie.
6. W razie potrzeby dyrektor lub osoba zastępująca zarządza alarm oraz ewakuację.
7. Ewakuacja ze strefy zagrożenia, odbywa się prostopadle do kierunku wiatru.
8. Podczas utrzymywania się stanu zagrożenia należy powstrzymać się od spożywania posiłków, picia płynów, palenia tytoniu oraz prac wymagających dużego wysiłku.
9. W zależności od okoliczności i potrzeb powiadomić policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe.
10. Po odwołaniu alarmu wszystkie pomieszczenia w budynku Szkoły należy dokładnie przewietrzyć.

PS 4 PROCEDURA NA WYPADEK OSOBY OBCEJ BĄDŹ AGRESYWNEJ NA TERENIE SZKOŁY

1. Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.
2. Postępowanie wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły: Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotowego, należy skierować ją w pobliże pokoju nauczycielskiego i poinformować o godzinie rozpoczęcia najbliższej przerwy śródlekcyjnej.
3. W innych wypadkach należy kierować do dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego.
4. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę odizolowania jej od uczniów, wyprowadzenia jej z terenu szkoły lub w odosobnione miejsce (np. do gabinetu dyrektora).
5. Przy odmowie wyjścia należy wezwać pomoc. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.

PS 5 PROCEDURA NA WYPADEK STWIERDZENIA POSIADANIA BRONI/OSTREGO NARZĘDZIA PRZEZ UCZNIĄ/ INNĄ OSOBĘ NA TERENIE SZKOŁY

1. Każda osoba, która uzyskała informację o posiadaniu przez ucznia/ inną osobę broni/ostrego narzędzia na terenie Szkoły, obowiązana jest powiadomić pedagoga, Dyrektora Szkoły.
2. Pedagog przeprowadza z uczniem rozmowę i nakłania go do oddania broni/narzędzia. W przypadku innej osoby Dyrektor Szkoły wzywa Policję.

3. W przypadku, gdy uczeń nie podejmuje współpracy oraz gdy istnieje niebezpieczeństwo użycia broni/narzędzia, należy natychmiast powiadomić Dyrektora Szkoły i Policję.
4. Ucznia/ inną osobę należy odizolować nie pozostawiając go/ jej samego/ samej.
5. Należy zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły oraz uniemożliwić dostęp innym uczniom do niebezpiecznego przedmiotu.
6. Dyrektor Szkoły lub osoba wyznaczona powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia.
7. W możliwie najkrótszym czasie po zdarzeniu należy przeprowadzić rozmowę z uczniem i rodzicami/ opiekunami prawnymi.
8. Wobec ucznia należy zastosować kary wynikające ze Statutu Szkoły.

PS 6 PROCEDURA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA NIERACJONALNEGO ZACHOWANIA DZIECKA/ OSOBY DOROSŁEJ

1. W przypadku nieracjonalnego zachowania należy wydając krótkie, jasne komunikaty starać się uspokoić dziecko/osobę dorosłą (np.: opuść ręce, postaw krzesło, oddaj nóż).
2. Komunikaty nie powinny zawierać zakazów (np. nie bij), a konkretne wskazówki, co należy zrobić.
3. Jeśli nieracjonalne zachowanie osoby zagraża jej własnemu bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych osób, a wskazówki werbalne są ignorowane, należy używając siły fizycznej unieruchomić dziecko/osobę dorosłą.
4. Unikając rozgłosu należy dziecko/osobę dorosłą przeprowadzić w spokojne miejsce i nie pozostawiać samego.
5. O zdarzeniu należy jak najszybciej poinformować Dyrektora Szkoły.
6. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o wezwaniu rodziców/ opiekunów prawnych dziecka/ bliskich osoby dorosłej i pogotowia.
7. Do czasu przybycia rodziców/ opiekunów prawnych dziecka/bliskich osoby dorosłej, nie należy pozostawiać go bez opieki.
8. Dla ucznia po przebytych incydencie należy utworzyć Zespół Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.

PS 7 PROCEDURA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA AGRESJI I PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ

1. Szkolne postępowanie wszczynane jest w sytuacji występowania agresji i przemocy na terenie szkoły.
2. Sytuacje, w których należy podjąć postępowanie dotyczą:
  - zniszczenia i zawłaszczenia mienia prywatnego i szkolnego (w tym także oszustwa i wyłudzenia)
  - naruszenie nietykalności fizycznej innych osób i swojej
  - naruszenie godności osobistej innych osób (wulgaryzmy, przemoc psychiczna)
3. Osoby, do których uczeń może zgłosić fakt wystąpienia sytuacji agresji to wszyscy pracownicy szkoły. Ich obowiązkiem jest podjęcie natychmiastowych działań w celu przerwania agresji i zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom zdarzenia.

4. Postępowanie wyjaśniające prowadzone jest przez dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego, wychowawcę klasy.
5. O udziale uczniów w zajściu, uzyskanych wyjaśnieniach i podjętych przez szkołę krokach informowani są rodzice, w możliwie najkrótszym czasie. Szczególną opieką pedagoga szkolnego i wychowawcy klasy otoczona zostaje ofiara zajścia. Otrzymuje wsparcie psychologiczne, a także informacje o możliwościach dochodzenia praw poprzez indywidualne zgłoszenie zajścia w Komisariacie Policji.
6. Pedagog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą. Z rozmów sporządzają notatkę. Sprawca zajścia ma możliwość wyjaśnienia powodów swego zachowania i podjęcia działań w celu zakończenia sytuacji. Ma prawo do uzyskania pełnej informacji dotyczącej jego sytuacji.
7. W razie konieczności, gdy wskazuje na to stan zdrowia ucznia, należy powiadomić pielęgniarkę szkolną. W przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - pielęgniarka, pedagog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).
8. Opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację, sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
9. Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego.
10. Wobec agresora stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie i/lub regulaminie szkoły. Wychowawca klasy i pedagog szkolny planują i przeprowadzają działania mające na celu zmianę sposobu zachowania ucznia na akceptowane społecznie. W sytuacji aktów powtarzającej się agresji lub czynów rozmyślnych, ze szczególną brutalnością szkoła zwraca się z prośbą o interwencję do Komisariatu Policji w Chełmży, Sadu Rejonowego Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Toruniu.
11. Szkoła nie bierze udział w wyjaśnianiu spraw z udziałem uczniów, dziejących się poza terenem szkoły, chyba że podyktowane jest to współpracą z instytucjami/osobami na rzecz działań diagnostyczno-wychowawczych wobec ucznia szkoły.

PS 8   **PROCEDURA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZJAWISKA CYBERPRZEMOCY**

1. Przypadek cyberprzemocy może zostać ujawniony przez ofiarę, świadka (np. innego ucznia, nauczyciela, rodzica) lub osobę bliską ofierze (np. rodzice, rodzeństwo, przyjaciele).
2. O zaistniałej sytuacji należy powiadomić wychowawcę, pedagoga, a następnie dyrektora szkoły.
3. W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość /powtarzalność).
4. Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń , etc.). W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.
5. Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z Policją. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK).
6. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien przeprowadzić z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej (w tym sposobów zadośćuczynienia ofiarom cyberprzemocy).
7. Należy zadbać o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc

8. O sytuacji zaistnienia zjawiska cyberprzemocy należy odnotować w notatce przez wychowawcę oraz w informacji do rodzica zamieszczonej w dzienniku elektronicznym.
9. Zadaniem szkoły jest rozwiązanie sytuacji na poziomie wychowawczym szkoły. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny, policja), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanego rezultatu (np. nie ma zmian postawy ucznia).
10. Kontakt z Policją wymagają wszelkie sytuacje, w których zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich). Za zgłoszenie odpowiada dyrektor szkoły.

PS 9 PROCEDURA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA ZACHOWAŃ AUTOAGRESYWNYCH

1. Każdy pracownik szkoły musi natychmiast skontaktować się z osobą wyznaczoną do zajmowania się zachowaniami autodestrukcyjnymi- pedagogiem szkolnym, jeżeli u któregoś z uczniów zauważy jakieś zachowanie spośród opisanych poniżej:

a) wszelkie rozmowy na temat samobójstwa, groźby popełnienia samobójstwa, „żarty” na ten temat, notatki, wiersze lub inne utwory, prace plastyczne, sms-y, treści publikowane w Internecie czy inne formy komunikowania się dotyczące samobójstwa;

b) wszelkie przypadki samouszkodzeń, takie jak nacięcia na nadgarstkach, ramionach czy innych częściach ciała, zadrapania, ślady po oparzeniach, uderzeniach, rozdrapane rany, samodzielnie wykonane tatuaże, szpecące miejsca po wyrwanych włosach, podejrzana częstotliwość ulegania wypadkom;

Uwaga: tego rodzaju samouszkodzenie zwykle nie są uwarunkowane zamiarami samobójczymi i zazwyczaj nie prowadzą do śmierci. Wskazują jednak na duży dyskomfort psychiczny oraz wymagają jak najszybszej profesjonalnej oceny i leczenia.

c) zachowania wskazujące na zaburzenia odżywiania się, np. wywoływanie wymiotów, głodzenie się, znaczna i postępująca zmiana masy ciała (chudnięcie lub tycie), stosowanie pigułek na odchudzanie lub środków przeczyszczających;

d) ujawnianie informacji dotyczących zachowań, niebezpiecznych, takich jak:

- zachowania związane z ryzykiem fizycznym (np. przechodzenie przez jezdnię pomiędzy pędzącymi samochodami, spacerowanie po mostach kolejowych, siadanie okrakiem na dachu);

- zachowania związane z ryzykiem sytuacyjnym (np. wsiadanie do samochodu z obcymi ludźmi, nawiązywanie ryzykownych znajomości w sieci, samotne spacerowanie po niebezpiecznej okolicy późną nocą);

- zachowania związane z ryzykiem seksualnym (kontakty seksualne z wieloma partnerami, uprawianie seksu bez zabezpieczeń z nieznanymi osobami);

e) używanie substancji psychoaktywnych, oznaki nadużywania lub uzależnienia;

f) przerywanie przyjmowania zapisanych leków bez zgody lekarza, który je zalecił;

g) inne zachowania świadczące o poważnym dyskomforcie emocjonalnym lub braku kontroli nad emocjami, np. niepowstrzymany płacz, wybuchy złości, częste kłótnie, skrajne reakcje na banalne zdarzenia, silne odizolowanie lub brak dbałości o higienę;

2. Pedagog szkolny w sytuacji otrzymania informacji na temat któregoś z wymienionych powyżej zachowań, dyskretnie przeprowadza rozmowę z uczniem i przestrzegając tajemnicy zawodowej dokładnie bada sprawę.

3. Na prośbę osoby udzielającej informacji o uczniu, pracownik zajmujący się zachowaniami autodestrukcyjnymi- pedagog szkolny, może nie ujawniać swojego źródła informacji.

4. Po otrzymaniu informacji na temat ucznia pedagog szkolny przeprowadza rozmowy z nim, innymi uczniami, pracownikami szkoły, które mogą mieć trojaki konsekwencje:

a) jeżeli jest to drobna sprawa i/lub już się wyjaśniła, po rozmowie z uczniem nie będą podejmowane żadne działania; ucznia zachęci się, aby w przyszłości, kiedy będzie odczuwał dyskomfort emocjonalny skontaktował się z wychowawcą/pedagogiem szkolnym;

b) jeżeli incydent zostanie uznany za poważny i wymaga dodatkowej interwencji, wychowawca/pedagog szkolny natychmiast kontaktuje się telefonicznie z rodzicem/opiekunem prawnym ucznia i zawiadamia go o zaistniałej sytuacji. W miarę możliwości uczeń zostanie poinformowany o tej rozmowie. Najpierw pedagog wyjaśnia rodzicowi lub opiekunowi prawnemu cel rozmowy, czyli zapewnienie dziecku odpowiedniego wsparcia, ochrony i pomocy. Podkreśla, że nie dzwoni w sprawach związanych z dyscypliną i karaniem. Jeżeli sytuacja tego wymaga, rozmowę z rodzicem lub opiekunem prawnym ucznia przeprowadza się w obecności ucznia, tak, aby znał jej szczegóły;

c) jeżeli u ucznia występuje jedno zachowanie autodestrukcyjne spośród powyższej listy lub kilka z nich, rodzica/ opiekuna prawnego prosi się o udzielenie uczniowi pomocy i podjęcie kt óregoś z możliwych działań, takich jak:

- rozpoczęcie leczenia ambulatoryjnego dla dziecka i/lub rodziny;
- w przypadku poważnych zaburzeń emocjonalnych lub poznawczych (tj. depresja, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne lub inne zaburzenia lękowe albo zaburzenia myślenia) rozpoczęcie przyjmowania przez dziecko przyjmowania leków psychotropowych (konieczna konsultacja psychiatry dziecięcego);
- wyrażenie zgody na to, aby dziecko otrzymywało dodatkową pomoc psychologiczną w szkole;
- informowanie na bieżąco o zmianach, aby wychowawca/pedagog szkolny wyznaczeni do zajmowania się w szkole zachowaniami autodestrukcyjnymi mogli kontaktować się z osobami z, zewnątrz, kt óre udzielą uczniowi specjalistycznej pomocy.

d) jeśli pedagog szkolny kieruje ucznia dalej do specjalisty, po tygodniu ponownie kontaktuje się z rodzicem lub opiekunem ucznia, aby się upewnić, że zostały podjęte kroki związane z tym skierowaniem. Gdyby tak się nie stało, psycholog/pedagog szkolny musi podkreślić, jak ważne jest jego zalecenie i podjęcie dalszych działań. Kilkakrotne zignorowanie szkolnego zalecenia, aby rodzic lub opiekun prawny zajął się zdrowiem psychicznym dziecka, może być podstawą wszczęcia postępowania sądowego w sprawie o zaniedbanie lub wykorzystywanie, zgodne z przepisami prawa dotyczącymi ochrony dziecka.

e) jeżeli zdarzenie zostanie uznane za przypadek nagły lub kryzys związany z bezpośrednim zagrożeniem dla ucznia, dyrektor szkoły kontaktuje się z najbliższą placówką zdrowia psychicznego pełniącą ostry dyżur z prośbą o natychmiastową konsultację i/lub prosi o interwencję policji.

PROCEDURY NA WYPADEK SYTUACJI ZAGROŻENIA DZIECI ORAZ MŁODZIEŻY PRZESTĘPCZOŚCIĄ I DEMORALIZACJĄ, W SZCZEGÓLNOŚCI NARKOMANIĄ, ALKOHOLIZMEM I PROSTYTUCJĄ

W przypadku **uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji**, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela określone jest przez wewnętrzny regulamin szkoły.
7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art.304 §2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

PS 10 PROCEDURA NA WYPADEK PALENIA PAPIEROSÓW PRZEZ UCZNIÓW

1. Wobec ucznia, który pali w szkole papierosy, podejmowane są następujące kroki:
  - o sytuacji palenia i podjętych działaniach informowani są rodzice ucznia
  - fakt palenia papierosów jest odnotowany w uwagach zgodnie z ocenianiem zachowania
  - wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę oraz podejmuje działania mające na celu zmianę postawy ucznia,
  - uczeń oraz rodzice otrzymują informacje o szkodliwości palenia, możliwościach i miejscach terapii celem zaprzestania palenia.

PS 11 PROCEDURA NA WYPADEK ROZPOZNANIA STANU ODURZENIA UCZNIĄ ALKOHOLEM LUB ŚRODKAMI PSYCHOAKTYWNYMI

W przypadku, gdy **nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków**, powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz, po ustaleniu

aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.

Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjsia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin).

O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 *Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

PS 12 PROCEDURA NA WYPADEK ZNALEZIENIA NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ NARKOTYK

W przypadku, gdy **nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem środek psychoaktywny**, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

PS 13 PROCEDURA NA WYPADEK PODEJRZENIA POSIADANIA PRZEZ UCZNIA NARKOTYKU

W przypadku, gdy **nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk**, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrektora itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabierają do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją policji po jej przyjeździe do szkoły. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel

dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- * posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- * wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- * udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłamanie do użycia;
- * wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat.

Z przestępstwem mamy do czynienia, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - *Kodeks postępowania karnego*.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

PS 14   **PROCEDURA NA WYPADEK POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIĄ-SPRAWCY CZYNU KARALNEGO**

Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- * niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- * ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- * przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
- * powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
- * niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- * zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VI. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- * udzielenia pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń,
- * niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- * powiadomienie rodziców ucznia,
- * niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

1. W przypadku zgłoszenia kradzieży lub zniszczenia sprawą zajmuje się pracownik pedagogiczny, któremu kradzież lub zniszczenie zgłoszono.
2. O fakcie kradzieży lub zniszczenia bezzwłocznie powiadamiany jest dyrektor szkoły.
3. Dyrektor placówki lub wyznaczona przez niego osoba bezzwłocznie zawiadamia rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia — o podjętych przez pracownika działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.
4. Należy zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły (należy pamiętać, że pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia. Może to zrobić tylko Policja).
5. Należy zabezpieczyć dowody przestępstwa.
6. W przypadku, gdy wartość kradzieży lub zniszczenia przekracza 50 PLN lub kwoty zgodnej z aktualnym stanem prawnym sprawa obligatoryjnie jest zgłaszana do Komisariatu Policji w Chełmży.
7. Dyrektor ma prawo do obciążenia rodziców sprawcy kosztami naprawy lub równowartości skradzionego przedmiotu w ramach zadośćuczynienia.
8. Wychowawca bądź pedagog sporządza notatkę z przebiegu sytuacji oraz podjętych działań.
9. Wobec ucznia wyciągnięte zostają konsekwencje zgodnie z wewnętrznym ocenianiem.
10. W przypadku powtarzania się opisanej sytuacji dyrektor kieruje sprawę do sądu celem podjęcia stosownych środków zaradczych.

1. Osoba, która zauważyła lub otrzymała informację dotyczącą seksualnego zachowania ucznia/ uczniów zobowiązana jest niezwłocznie przekazać ją wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu. Przez zachowania seksualne rozumieć należy:
  - naruszanie prywatności innych uczniów, bądź nauczycieli (np. podglądanie w szatni czy toalecie);
  - posiadanie i/ lub rozpowszechnianie materiałów zawierających treści pornograficzne;
  - posiadanie przedmiotów o charakterze erotycznym;
  - noszenie wyzywającego stroju (m.in. odsłaniającego brzuch, plecy, z głębokim dekoltem, zbyt krótkich spódnic lub szortów);
  - podejmowanie aktywności seksualnej polegającej na:
    - * prężach odbycia i / lub odbyciu stosunku seksualnego
    - * udziale w imprezach o charakterze erotycznym oraz pozowaniu do filmów i zdjęć pornograficznych,
    - *publicznym podejmowaniu zachowań o zabarwieniu seksualnym (np. namiętnych pocałunków, obejmowania się i dotykania)
2. Pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem/ uczniami w obecności wychowawcy i świadka zdarzenia.
3. Pedagog szkolny wzywa rodziców/ opiekunów prawnych ucznia i w obecności ucznia informuje o zaistniałej sytuacji.

4. Wychowawca i pedagog szkolny sporządzają notatkę ze spotkania.
5. Pedagog informuje Dyrektora Szkoły o zaistniałej sytuacji.
6. Uczeń otrzymuje karę za niestosowne zachowanie zgodnie z zapisami Statutu Szkoły.
7. W wypadku powtarzających się zachowań seksualnych rodzicom proponuje się terapię psychologiczną dla ucznia oraz informuje Wydział Rodzinny i Nieletnich.
8. W wypadku zaistnienia zachowań seksualnych ucznia/ uczniów podczas wyjazdów, nauczyciel sprawujący opiekę zobowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym fakcie rodziców/ opiekunów prawnych ucznia i Dyrektora Szkoły. W stosunku do ucznia/ uczniów stosuje się przepisy Regulaminu Wycieczek.

SP 17 NA WYPADEK UCZENNICY W CIĄŻY

1. Wobec uczennicy w ciąży zespół w składzie: dyrektor szkoły, wychowawca klasowy, nauczyciele przedmiotowi w porozumieniu z rodzicami przygotowują program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego.
2. Uczennica może korzystać z następujących form pomocy:
  - dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych i sytuacji pozaszkolnej uczennicy
  - indywidualnych konsultacji przedmiotowych, indywidualizacji toku nauczania i oceniania wiadomości dodatkowych egzaminów klasyfikacyjnych bądź poprawkowych w terminie dogodnym dla uczennicy / nie później niż do 6 miesięcy od pierwszego ustalonego terminu
3. Pedagog szkolny przygotowuje plan wsparcia psychologicznego uczennicy do wspólnej realizacji z jej rodzicami i nauczycielami przedmiotowymi.
4. W razie potrzeby szkoła podejmuje kroki w celu wsparcia materialnego uczennicy / m.in. współpraca z GOPS, instytucjami charytatywnymi, sponsorami

PS 18 PROCEDURA NA WYPADEK STWIERDZENIA NAGLEJ NIEOBECNOŚCI UCZNIA PODCZAS NADAL TRWAJĄCYCH ZAJĘĆ OBOWIĄZKOWYCH

1. W przypadku stwierdzenia nagłej (z niewiadomych przyczyn) nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych nauczyciel:
  - odnotowuje nieobecność ucznia w dzienniku lekcyjnym oraz e-dziennik i powiadamia telefonicznie rodziców/ opiekunów prawnych;
  - powiadamia o tym fakcie wychowawcę klasy/ pedagoga.
2. Pedagog sprawdza, czy uczeń przebywa na terenie szkoły.
3. Jeżeli nie można uzyskać informacji o miejscu pobytu ucznia, pedagog powiadamia o zaginięciu ucznia Dyrektora Szkoły i Policję podając rysopis zaginionego ucznia.
4. W razie powrotu ucznia do Szkoły należy zawiadomić wszystkie osoby, które były poinformowane o jego zaginięciu.
5. Z czynności podejmowanych w trakcie poszukiwania ucznia, należy sporządzić notatkę.
6. W możliwie najkrótszym czasie po zdarzeniu należy przeprowadzić rozmowę z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.
7. W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami/opiekunem prawnym ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym.

8. Wobec ucznia, który samowolnie opuścił Szkołę należy zastosować kary wynikające ze Statutu Szkoły.
9. Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego, który przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.
10. W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych pedagog szkolny w porozumieniu z Dyrekcją Szkoły podejmuje inne, przewidziane prawem czynności.

PS 19   **PROCEDURA NA WYPADEK WAGAROWANIA**

1. Realizację obowiązku szkolnego kontroluje Dyrektor szkoły. Nałożone przez niego zadania w tym zakresie wykonują wychowawcy klas i pedagog szkolny: do dnia 5 każdego miesiąca wychowawcy klas przyjmują usprawiedliwienia nieobecności za poprzedni miesiąc.
2. Usprawiedliwienia wystawiają rodzice, prawni opiekunowie ucznia lub inne uprawnione osoby. Uczeń, który ukończył 18 rok życia może sam usprawiedliwiać swoje nieobecności.
3. W szkole przyjęta jest osobista, telefoniczna, pisemna i elektroniczna forma usprawiedliwienia nieobecności.
4. Wychowawca we współpracy z pedagogiem szkolnym podejmuje działania motywujące uczniów do uczestniczenia w zajęciach lekcyjnych.
5. W przypadku długotrwałej lub powtarzającej się nieusprawiedliwionej absencji ucznia, wychowawca samodzielnie lub we współpracy z pedagogiem szkolnym podejmuje kroki, by skontaktować się z rodzicami. Wspólnie z uczniem i jego rodzicami ustalają przyczyny nieobecności i możliwości postępowania w celu mobilizacji ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne. Uczeń i rodzice otrzymują propozycje pomocy ze strony szkoły. Efektem spotkania może być podpisanie kontraktu.
6. W sytuacji braku efektów działań bądź niemożności skontaktowania się z rodzicami, czy ich niechęci do podjęcia współpracy, wychowawcy klas przekazują pedagogowi szkolnemu wykaz uczniów, których nieobecności przekroczyły 10 godzin nieusprawiedliwionych w miesiącu. Do rodziców tych uczniów Dyrektor szkoły kieruje wezwanie do realizacji obowiązku szkolnego.
7. Przy braku efektów podjętych działań i trwającej nieobecności ucznia, Dyrektor szkoły kieruje prośbę o wgląd w sytuację rodziny i interwencję do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rodzinnego.
8. Informacje o niezrealizowaniu obowiązku szkolnego i podjętych przez szkołę krokach, Dyrektor szkoły kieruje także do organu prowadzącego placówkę. Organ prowadzący placówkę może podjąć czynności w celu ukarania grzywną rodziców ucznia.
9. Uczeń, który ukończył 18 lat i nie ukończył szkoły podstawowej, może decyzją Dyrektora szkoły, zostać skreślony z listy uczniów. Skreślenie powinny poprzedzać następujące, udokumentowane działania:

nieobecności nieusprawiedliwione uniemożliwiają ocenę postępów w nauce ucznia w danym okresie;

pomocy i nie podejmowania prób zmiany swojej sytuacji przez ucznia na podstawie przedstawionej przez Dyrektora dokumentacji i opisu sytuacji.

PS 20   **PROCEDURA NA WYPADEK ŚMIERCI/ SAMOBÓJSTWA**

1. Każdy, kto uzyska informację o występowaniu u ucznia czynników wskazujących na ryzyko popełnienia samobójstwa, czyli:

- a) uczeń mówi o samobójstwie;
- b) uczeń mówi o tym, jak dokona samobójstwa;

- c) uczeń dokonał samookaleczenia;
  - d) uczeń zmienił swoje postępowanie i zachowanie bez wyraźnej przyczyny (izolacja, wycofanie z kontaktów rówieśniczych, zaniechanie dotychczasowych zajęć, problemy z jedzeniem, higieną osobistą itp.);
  - e) uczeń przejawia wzmożone zainteresowanie znanymi osobami, które popełniły samobójstwo oraz tematyką śmierci;
  - f) uczeń mówi o poczuciu beznadziejności, bezradności;
  - g) uczeń doświadczył/doświadcza przeżyć traumatycznych i sytuacji silnego stresu (np. śmierć bliskiej osoby) w ostatnim okresie;
  - h) w środowisku ucznia występują problemy (alkoholizm, przemoc fizyczna i psychiczna, śmierć samobójcza w rodzinie, rozwód, choroby, itp.) powinien niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, do której uczęszcza dany uczeń, pedagoga lub psychologa.
2. Wychowawca, pedagog podejmują odpowiednie działania interwencyjne (kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, powiadomienie Dyrektora Szkoły, zaproponowanie pomocy psychoterapeutycznej).
  3. Po uzyskaniu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą, nauczyciel unikając rozgłosu przeprowadza ucznia w bezpieczne miejsce.
  4. Nie pozostawiając ucznia samego należy powiadomić rodziców/ opiekunów prawnych ucznia i Dyrektora Szkoły.
  5. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o wezwaniu pogotowia.
  6. Dyrektor Szkoły podejmuje decyzję o powołaniu dla ucznia Zespołu Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.
  7. O próbie samobójczej ucznia dyrektor informuje Radę Pedagogiczną w celu podjęcia wspólnych działań w klasie ucznia.
  8. Pedagog szkolny/wychowawca udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły – należy zidentyfikować wszystkich uczniów o złym stanie emocjonalnym i otoczyć ich większą opieką.

Śmierć / samobójstwo

1. Po uzyskaniu informacji o dokonanej na terenie szkoły samobójstwie należy natychmiast i bez rozgłosu zabezpieczyć miejsce zdarzenia oraz powiadomić Dyrektora Szkoły.
2. Dyrektor niezwłocznie informuje Policję i wzywa Pogotowie Ratunkowe.
3. Niezwłocznie po ustaleniu tożsamości ofiary i ustaleniu tożsamości osób najbliższych, należy powiadomić rodzinę ofiary.
4. O śmierci ucznia najbliższych informują, co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Do chwili przybycia członków rodziny lub przyjaciół nie należy osoby powiadamianej zostawiać bez opieki.
5. W przypadku śmierci ucznia na terenie szkoły Dyrektor Szkoły informuje Organ Prowadzący i Kuratorium Oświaty o zaistniałej sytuacji.
6. O zdarzeniu należy poinformować uczniów, nauczycieli, rodziców i personel szkoły (uwzględniając życzenia rodziny zmarłego).
7. Nie należy organizować w szkole apele informujących o zdarzeniu.
8. W razie potrzeby należy stworzyć warunki uczestniczenia w ceremonii pogrzebowej (nie dotyczy to śmierci samobójczej).

9. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły- należy zidentyfikować wszystkich uczniów o złym stanie emocjonalnym i otoczyć ich większą opieką.
10. Uczniowie powinni uzyskać informację o miejscach, w których mogliby uzyskać pomoc oraz numery telefonów zaufania.

**PS 21   PROCEDURA NA WYPADEK NIEOBECNOŚCI RODZICÓW W MIEJSCU
ZAMIESZKANIA Z POWODU EMIGRACJI**

1. Rodzice lub prawni opiekunowie ucznia opuszczający miejsce zamieszkania powinni poinformować dyrekcję szkoły o osobie, której powierzają pełnienie opieki nad dzieckiem. Informacja powinna mieć formę pisemną, stanowić akt potwierdzony przez notariusza i zostać złożona w sekretariacie szkoły.
2. Wychowawca klasy, który otrzymał informację o nieobecności rodziców lub prawnych opiekunów ucznia bez powierzenia opieki nad dzieckiem zobowiązany jest przekazać ją dyrekcji szkoły.
3. Dyrekcja szkoły powiadamia o fakcie pozostawienia dziecka bez opieki osoby dorosłej Komisariat Policji w Chełmży, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łubiance oraz Sąd Rejonowy/Wydział III Rodzinny i Nieletnich.

PS 22   PROCEDURA NA WYPADEK FAŁSZERSTWA

1. Sytuacje fałszerstwa w szkole:
dokonywanie wpisów do jakiegokolwiek dokumentacji szkolnej (poprawianie prac pisemnych/ dokonywanie korekty po sprawdzeniu pracy przez nauczyciela i oddaniu jej uczniowi itp.),
przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,
podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,
podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie,
inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.).
2. Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania to: wychowawca klasy, nauczyciel przedmiotu, pedagog szkolny, dyrektor szkoły.
3. Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia fałszerstwa:
powiadomienie rodziców ucznia,
spotkanie z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa,
podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu w obecności rodziców.
3. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Policji

**PS 23   PROCEDURA DOTYCZĄCA WYPADKÓW OSÓB POZOSTAJĄCYCH POD
OPIEKĄ SZKOŁY**

1. Pracownik szkoły lub placówki, który powziął wiadomość o wypadku, niezwłocznie zapewnia

poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

2. O każdym wypadku telefonicznie zawiadamia się niezwłocznie:
  1. rodziców (opiekunów) poszkodowanego;
  2. pracownika służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
  3. społecznego inspektora pracy;
  4. organ prowadzący szkołę
  5. radę rodziców.
3. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty.
4. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.
5. Zawiadomień dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły
6. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy, zwany dalej "zespołem", dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
7. Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły lub placówki.
8. Członków zespołu powołuje dyrektor.
9. Zespół przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową, w tym protokół powypadkowy. W skład zespołu wchodzi pracownik służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz społeczny inspektor pracy. Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie jest możliwy udział w pracach zespołu jednej z osób, dyrektor powołuje w jej miejsce innego pracownika szkoły.
10. Przewodniczący zespołu poucza poszkodowanego lub reprezentujące go osoby o przysługujących im prawach w toku postępowania powypadkowego.
11. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się:
  - poszkodowanego pełnoletniego;
  - rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego.
12. Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.
13. Rejestr wypadków prowadzi dyrektor.
14. Dyrektor omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne do zapobieżenia im.
15. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy.

PS 24 PROCEDURA NA WYPADEK STWIERDZENIA MASOWYCH ZACHOROWAŃ

1. W przypadku wystąpienia nagłych masowych zachorowań na terenie Szkoły należy odizolować chorych nie pozostawiając ich bez opieki.
2. Osoba pozostająca z chorymi powinna zachować wszelkie środki ostrożności, aby uniknąć zarażenia (maseczka, unikanie bezpośredniego kontaktu).
3. O zaistniałej sytuacji należy niezwłocznie poinformować Dyrektora Szkoły.
4. Dyrektor powiadamia Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Organ Prowadzący Szkołę i Kuratorium Oświaty.
5. W możliwie najkrótszym czasie od zdarzenia należy powiadomić rodziców/ opiekunów prawnych uczniów.
6. Po przybyciu na teren Szkoły odpowiednich służb, należy podporządkować się ich zaleceniom.

7. Za ewentualne kontakty z opinią publiczną i mediami odpowiedzialna jest osoba wyznaczona wcześniej do tej funkcji przez Dyrektora Szkoły.

PS 25 PROCEDURA NA WYPADEK ZAISTNIENIA WYPADKU ZBIOROWEGO

1. Każdy, kto jest świadkiem lub otrzymał informacje o wypadku jest obowiązany powiadomić pogotowie ratunkowe i w miarę możliwości udzielić poszkodowanym pierwszej pomocy.
2. O wypadku zbiorowym należy niezwłocznie powiadomić Dyrektora Szkoły.
3. Dyrektor Szkoły powiadamia prokuratora, inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy, Organ Prowadzący Szkołę i Kuratorium Oświaty oraz wyznacza osoby odpowiedzialne za powiadomienie rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanych uczniów i bliskich osób dorosłych.
4. Do czasu przybycia odpowiednich służb należy zabezpieczyć miejsce zdarzenia przed dostępem osób niepowołanych.
5. Specjalista ds. BHP sporządza opis (szkic) miejsca zdarzenia oraz zbiera oświadczenia świadków.
6. Dyrektor Szkoły powołuje zespół powypadkowy, który przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową (oświadczenia świadków, poszkodowanych, protokół powypadkowy). Pracami zespołu kieruje specjalista ds. Kadr i BHP.
7. Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego należy zapoznać rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanych uczniów.
8. W możliwie najkrótszym czasie po zakończeniu prac zespołu powypadkowego, Dyrektor Szkoły zwołuje posiedzenie Rady Pedagogicznej w celu omówienia okoliczności i przyczyn wypadku oraz ustalenia środków niezbędnych do zapobiegania wypadkom.
9. Dla uczniów po przebytych incydencie dyrektor powołuje Zespoły Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej.
10. Za ewentualne kontakty z opinią publiczną i mediami odpowiedzialna jest osoba wyznaczona wcześniej do tej funkcji przez Dyrektora Szkoły.

PS 26 PROCEDURA NA WYPADEK KLĘSKI ŻYWIŁOWEJ

1. W przypadku zagrożenia klęską żywiołową należy:
włączyć odbiornik radiowy na częstotliwości stacji lokalnej (lub w inny, ustalony sposób utrzymywać łączność z powiatową lub gminną jednostką zarządzania kryzysowego),
nie zbliżać się do urządzeń elektrycznych i metalowych,
pozostać z dala od oszklonych okien, sufitów i drzwi, wyłączyć z gniazdek wszystkie zbędne urządzenia elektryczne, nie korzystać z telefonu stacjonarnego.
2. W przypadku konieczności przybycia na teren szkoły odpowiednich służb, należy podporządkować się ich zaleceniom.
3. Przez cały czas trwania zagrożenia należy przestrzegać ogłaszanych zarządzeń oraz wykonywać polecenia odpowiednich organów i służb.

Powrót do budynku możliwy jest dopiero po ogłoszeniu, że zagrożenie minęło.